

ГОД. III

НОЕМВРИЙ * 1894.

БРОЙ 11.

Религията въ всѣкидневния животъ.

Религията е искуството да бждемъ добри и да струваме добро, и училището за изучаване на това искуство не е въ стаята, ала въ свѣта; не нѣкое освѣтено мѣсто, дѣто се прѣподава религията, и дѣто успѣшни ученици, слѣдъ като се добръ изучатъ, се испращатъ въ свѣта, но самиятъ свѣтъ, грубиятъ, профанниятъ, обикновениятъ свѣтъ, съ неговитъ грижи и искушения, неговитъ съперничества и конкуренции, неговитъ всѣкичасовни, всеповторяющи се испити на правъ и характеръ. Това е искуство, което всички могатъ да практикуватъ, и за което всѣка професия и звание, даже и най-дѣловитиятъ и най-поглѣщающитъ доставятъ просторъ и обучение. Когато едно дѣте се учи да пише, не вреди отъ какви думи състои зададениятъ нему примѣръ, защото желаемото нѣщо, каквото и да пише то, е да се научи да пише добръ. Формата е нищо, изпълнението е всичко. Дѣйствително, истина е, че молитва, четение, размишление, тържествата и службитъ църковни сж необходими за религията, и че тѣзи могатъ да се извършватъ само отдѣлно отъ свѣтовния животъ. Но трѣбва да се помни, че такива упражнения не се свършватъ въ самосебе си. Тѣ сж само стѣпала въ стѣлбата къмъ небето, добри до колкото ни помагатъ да се качимъ на горъ. Тѣ сж само сръдства за една цѣль, и онази цѣль може най-добръ да се постигне отъ тогози чийто животъ е занятъ, чийто призвания го довеж-

датъ всѣкидневно въ съприкосновение съ неговитъ подобни, въ сношение съ обществото, съ сръдцето на свѣта.

Никой не е ставалъ войникъ чрезъ изучаване книги по военната тактика въ стаята си; той трѣбва въ дѣйствителна служба да придобие онѣзи навики за хладнокръвие, храбрость, дисциплина, умѣяние и бърза комбинация, безъ които и най-учениятъ по теорията за стратегиката и военното индженерство ще бжде само ученически войникъ. По сѣщия начинъ, чловѣкъ който се учи самъ въ стаята си може да стане най-ученъ богословъ, или може да се обучи въ страхливото, изпѣжено благочестие на това ще се технически нарича „религиозенъ животъ“. Но никога не може той въ най-високата, най-святата смисъл да стане религиозенъ чловѣкъ, додѣто не е усвоилъ тѣзи навики на себеотрицание, благость, кротость, смирение, съчувствие, дѣятелна благотворность, които се придобаватъ само въ всѣкидневно съприкосновение съ чловѣцитъ. Религията не е всегдѣшно дръмливо четение добри книги, не е даже молитва, хвала, святи постановления; тѣзи сж необходими за религията; никой не може да бжде религиозенъ безъ тѣхъ; но религията е, повтаряме, главно славянieto Бога посръдъ свѣтовния дѣлъжности и испити, ръководящата лопата посръдъ противни вѣтрове и течения отъ искушения, чрезъ звѣздната видѣлина на дългътъ, и компазътъ на божественната истина, която ни води мъдро, мъжествено, храбро за честь на Христа, нашиятъ Водителъ, въ великата борба на живота.

Прокаженъ Войвода.

Въ Сирийското царство, войводата, който ималъ високото благоволение и доверие на царьтъ, се наричалъ Нееманъ, и той билъ прокаженъ. Това което въ Израиля напълно отстранявало отъ служба или отъ обществото, трѣбва поне да е било голѣмо затруднение на Сириѣца.

Една мома, която била зета въ плънъ въ една отъ войнитъ казала: „Дано да бѣше господарьтъ ми прѣдъ пророкътъ, който е въ Самария, и той би го исцѣлилъ отъ проказата му.“ Не е чудно, че тя е била внимателно распитана по тази работа, и слѣдствието било, че Сирийскійтъ царь испратилъ Неемана съ единъ блъскавъ кирванъ, натоваренъ съ дарове за Самарийския царь. Той проводилъ по Неемана и писмо, което гласило: „Като дойде това писмо при тебе, ето проводихъ при тебе Неемана рабьтъ си, да го исцѣлишь отъ проказата му.“

Царьтъ се много смутилъ отъ това писмо и раздралъ дрехитъ си, и извикалъ: „Богъ ли съмъ азъ за да умъртвявамъ и оживѣвамъ, та проважда той до мене да исцѣлѣ чловѣка отъ проказата му? Разумѣйте, прочее, моляхъ, и виждете какъ той търси причина противъ мене.“

Извѣстие за смущението на царя достигнало до Елисея пророкътъ, който попросилъ да се испроводи чловѣкътъ до него. Съобразно Нееманъ отишелъ съ колесницата си, съ коньтъ си, и камилитъ си, и дароветъ си, и застаналъ прѣдъ вратата на Елисеевьтъ домъ. Пророкътъ не се явилъ, но просто поржчалъ да кажътъ на Неемана да отиде и да се окъпи седемъ пкти въ рѣката Йорданъ. Отъ такава къмъ него обхода отличниътъ прокаженъ много се докачилъ. Той очаквалъ Елисея да покаже особено почитание къмъ него, и несъмнѣнно мислилъ, че пророкътъ съ едно възвание къмъ Бога Си Иеова, или може би съ едно допирание съ рѣката си, щѣлъ да го исцѣри. Заради това той се обърналъ и съ гнѣвъ трѣгналъ да се върне, като извикалъ: „Авана и Фарфаръ, рѣкитъ на Дамаскъ. не сж ли по-добри отъ всичкитъ води на Израиля? Не можехъ ли да се окъпя въ тяхъ?“ Неговитъ

прислужници, обаче, сполучили да го укротятъ. Тъ му напомнили, че ако пророкътъ му бѣше заповѣдалъ да стори нѣщо велико, той щѣше да го стори, и понеже неговата болестъ е била за него голѣмо нещастие, тъ го придумали да приеме даденитъ нему наставления. Седемъ пкти въ рѣката Йорданъ! Това било наистина голѣмо снисхождение. Рѣкитъ въ неговото отечество били бистри и течали въ прозрачната си самотия отъ планинитъ, а рѣката Йорданъ била кална и доволно негостопримна. Но той искалъ да направи какво да е пожъртвование за да може да се исцѣри.

Чудно е колко хора има, които прѣдпочитатъ да искупятъ пжтьтъ си за въ небето, нежели да сторятъ проститъ нѣща, които Богъ иска да сторятъ. Тъкмо прѣди 600 години единъ Италиянецъ, който бѣше убилъ уйча си, теста си и други роднини, опиталъ се да поднесе голѣма сума Богу за да Го подкупи да му прости за нечестнето му. Той почналъ да строи най-великолѣпния мѣнастирь на свѣта, и тойзи мѣнастирь още стои въ странната си самотия на Ломбардскитъ полета, нѣколко часа разстояние отъ гр. Миланъ. Неговото семейство прѣзъ послѣдующитъ родове слѣдвало да туря въ дѣйствиа плановѣтъ му. Израсходванитъ суми не можътъ да се прѣсмѣнатъ. Сега държавата го е зела, и войници, не калугери пазятъ съкровището му. Но Богъ не може да се подкупи; Той иска покорностъ. И тѣй и старийтъ пророкъ поставилъ това условие, че Нееманъ трѣбва да направи, както му се поржча, и че покорността щѣла да оздрави здравieto и живота му. Ний си прѣдставяме, че той се е гледалъ, когато е излѣзълъ отъ водата първий пжтъ, и е видѣлъ прокаженитъ пятна и усѣтилъ сжщитъ въцпенени стави. Но той се потопилъ нѣколко пкти, догдѣто изпълнилъ наставленията си, и тогазъ, той билъ „свѣршено очистенъ, и плѣтъта му се върнала като плѣтъта на малко дѣте.“

Като се изпълнило сърдцето му съ признателностъ, той веднага се върналъ въ Самария и се прѣдставилъ прѣдъ пророка, като казалъ, че се убѣдилъ, че Иеова е единийтъ истинскійтъ Богъ, и че занапрѣдъ той не ще принася всесъжжения и жъртви на никой

Неемановата жена и момата плѣнница.

другъ богъ. Той молплъ настоятелно пророка да приеме нѣкой скъпоцѣненъ даръ, но това послѣднийтъ твърдо отказалъ.

Прилично заключение на тази ипакъ истинска повѣсть би било, ако да можахме да кажемъ, че отъ признателностъ за здравето си, Нееманъ испратилъ малката мома пакъ назадъ при родителитъ и приятелитъ ѝ.

Но Божийтъ пѣтица не сж като нашитъ пѣтица, и може би Той допусналъ пѣнепето на тази малка мома за да бжде тя сръдство за въвеждане истинската вѣра въ дома на този могущъ идолопоклонецъ.

Братия Миладинови.*)

Даваме на читателитъ си портретитъ на братия Димитръ и Константинъ Миладинови, добръ познати по Българскитъ Народни Пѣсни, събрани отъ тяхъ и най-напредъ издадени въ Загребъ 1861 год. Братия Миладинови съ своитъ трудове като учители въ Македония сж принесли голъми услуги на българщината въ опази многострадална страна, а като събиратели на народни пѣсни тѣ занимаватъ видно мѣсто въ историята на нашата безискуственна словесностъ.

Двамата братия — Димитръ и Константинъ — били синове на единъ простъ, бѣденъ Българинъ, по занаятъ грънчаръ, на име Христо Миладиновъ отъ градеца Струга. Димитръ билъ най-старийтъ отъ шестима братия, и както предполагатъ, той се родилъ около 1810 год. Баща му, като билъ бѣденъ, пратилъ го въ манастиря Св. Наумъ да слугува и да се учи при единъ калугеринъ. Тукъ Димитръ сполучилъ да изучи Гръцката азбука, и се научилъ да чете и пише и да разбира църковнитъ книги. Следъ нѣколко години той постъпилъ въ Охридското Гръцко училище, гдѣто въпрѣки мѣнотинитъ, съ които ималъ да се бори поради сиромашията си, показалъ такива успѣхи, щото станалъ и учителъ въ сжщото училище. Въ 1837 год. той напусналъ Охридъ и отишелъ въ гр. Янина да продължава образованието си. Тукъ той изучилъ добръ Италиянския и Французския ези-

ци, и се завърналъ въ родния си градецъ Струга, дѣто и станалъ учителъ. Въ течение на нѣколко години той постоянно прѣминавалъ като учителъ отъ градъ на градъ, и отъ вредъ билъ изгонванъ отъ владицитъ — фанариоти и чорбаджиитъ, които той не прѣставалъ да изобличава за тяхнитъ гнусни дѣла и злоупотребления. Следъ като учителствувалъ въ Кукушъ (1844 год.), Магарево (1845 год.) и Битоля, Димитръ се принудилъ да напусне Македония. Той пѣтувалъ въ Херпеговина и Босна, гдѣто се запозналъ съ живота, нравитъ и обичаитъ на Бошнацитъ и изучилъ Сръбския езикъ и Сръбскитъ юнашки пѣсни. Отъ Босна той пѣтувалъ и въ земитъ на Австрийскитъ Сърби и посѣтилъ Карловецъ и Нови-Садъ, и отъ тамъ отишелъ въ Бѣлградъ. Тукъ той рѣшилъ да посвѣти осталитъ дни на живота си за пробуждане на славянщината въ Македония и въвеждане Славянския езикъ въ църквитъ и Българския въ училищата, за освобождаванието на Македонскитъ Българи поне отъ игото на Фанариотитъ. Прѣпълненъ съ такива мисли и чувства. Димитръ се завърналъ въ Македония въ края на 1856 год.

Отъ Бѣлградъ Димитръ дошелъ право въ Струга, дѣто се намиралъ и братъ му Константинъ, който въсхитенъ отъ разказитъ на брата си за живота и умственото състояние на Славянитъ вънъ отъ Македония, наскоро заминалъ за Русия за да изучи Славянскитъ езици. Послѣ Димитръ станалъ учителъ въ гр. Прилѣпъ, дѣто сполучилъ да въведе прѣподаванието на Българския езикъ не само въ Славянското, нъ и въ Гърцкото на онзи градъ училище. При помощта на единъ книгопродавецъ — Албанецъ той и лисалъ Български книги отъ Цариградъ. Принуденъ да напусне Прилѣпъ поради интригитъ на Гръцкий владика въ Битоля. Димитръ отишелъ въ Кукушъ, дѣто сполучилъ да въведе въ църквитъ Църковно-Славянския езикъ. Първата служба на Славянски въ Кукушъ се отслужила въ деня на Св. Троица, на 1858 год. Неописана била радостта на Кукушчане, като слушали божественната служба на повятенъ за тяхъ езикъ, и още по-голъма била радостта на Димитра, като виждалъ и тая си цѣль постигната.

*) Този краткъ отчетъ заемаме отъ книжката „Спомень на Братия Миладинови“ издадена по поводъ 25 годишнината отъ мъченическата имъ смъртъ въ 1887 год.

Пръвз м. Юний 1859 год. Димитръ пакъ дошелъ въ Струга и се условилъ за учителъ. Отъ тукъ той сполучилъ въпрѣки непрѣодолими прѣпятствия да въведе Българския езикъ въ Охридскитѣ училища и да убѣди гражданитѣ да си построятъ училище, дѣто дѣцата имъ да се учатъ на матерния си езикъ. При това той подкачилъ въ Охридъ борбата противъ Гръцкия владика.

Наскоро слѣдъ това той билъ опрѣдѣленъ да събира помощи въ Македония за пострѣванне на Българската Църква въ Цариградъ. Въ пжтуванието си по Македония съ тази цѣль той завързалъ сношения съ много отъ по-

Константинъ Миладиновъ.

виднитѣ граждани въ тази страна и мислилъ съ тяхна помощъ да развие за напредъ по-голяма дѣятелность. Но надеждитѣ му останали напраздно. Въ края на м. Октомврий 1860 год. той се завърналъ въ Струга, и пръвз нощта срѣщу 16-й Февруарий 1861 год. билъ арестуванъ по доносъ отъ Охридския владика, който го бѣ обвинилъ, че проповѣдвалъ на Македонцитѣ да се бунтуватъ противъ Султана и да искатъ присѣдиняването си къмъ Руссия. Съ това се свършила дѣятелностьта на Д. Миладиновъ по възраждането на Македония. Въ половината на м. Май 1861 год. той билъ откаранъ отъ Битолскитѣ тъмници въ Цариградъ, дѣто и умрѣлъ отъ отрова на 7-й Януарий 1862 год.

Константинъ Миладиновъ се родилъ на 1832 год. Първоначалното си въспитание той получилъ подъ ръководството на майка си, която била чиста Българка; а първоначалното си образование—подъ ръководството на брата си Димитра на Гръцки езикъ. Още отъ дѣтството си той обикналъ Българскитѣ пѣсни, които майка му трвърдѣ често пѣла, и тази му обичъ къмъ Българскитѣ пѣсни му създаде отъ послѣ всичката слава и значение въ историята на Българската литература. Съ помощта на брата си Димитра, Константинъ билъ испратенъ въ Янина, дѣто свършилъ курсѣтъ на наукитѣ си, и послѣ се завърналъ

Димитръ Миладиновъ.

и учителствувалъ двѣ години въ гр. Търново. Тукъ той положилъ основа на бждщия свой сборникъ отъ пѣсни, като записвалъ съ Гръцки букви (защото не знаелъ нито да чете нито да пише по Български) Български (Македонски) пѣсни. Отъ послѣ Константинъ сполучилъ да отиде въ Атина, дѣто въ три години свършилъ университетския курсъ и сжщеврѣменно изучилъ доста добръ и Французския езикъ. Слѣдъ завръщането си отъ Атина Константинъ учителствувалъ три години въ Магарево, чиято община го поддържала въ Атина. Пръвз това врѣме той отново се заловилъ да записва Македонски пѣсни, като ги записвалъ сѣ съ Гръцки букви. Пръвз зимата на 1856 год. той замивалъ за

Русия за да изучи Славянскитъ езици. Въ Москва той влязъл въ историко-филологическия факултетъ и слѣдвалъ три години. Въ сжщото врѣме той се занимавалъ съ нарежданieto и приготвянето за печатание пѣснитъ, които билъ донесълъ съ себе си и които въ това врѣме билъ събралъ и му испратилъ братъ му Димитръ. Въ слѣдствие растрояното си здравие и по настояванието на брата си Димитра, Константинъ се рѣшилъ да се завърне въ отечеството си. Той се установилъ за нѣколко врѣме въ Виена, послѣ отишелъ въ Загребъ, дѣто се срѣцналъ и запозналъ съ знаменития Хърватски епископъ Иосифа Штросмайера, съ помощта на когото и напечаталъ своитъ пѣсни. По пжтя отъ Загребъ за Македония Константинъ посѣтилъ Бѣлградъ, дѣто се научилъ за арестуването на брата си и откарването му въ Цариградъ. На 18-й Юний, 1861 год. той пристигналъ въ Цариградъ и на 29-й т. м. той влязълъ въ тъмницата за да се види съ брата си, но вече не излязълъ. Когато Штросмайеръ узналъ за арестуването на братия Миладинови той писалъ на Австрийския посланникъ да ходатайствува за освобождението имъ, и Русскитъ посланникъ тѣй сжщо зель мърки за освобождението на братия Миладинови. Високата Порта три пжти правила распореджане за освобождението на двамата братия Миладинови. Но патриаршията успѣла да унищожи първитъ двѣ распореджания, а като узнала за третото, тя подкупила нѣколко души отъ служащитъ въ тюрмата, които поднесли на двамата братия отрова. Константинъ умрѣлъ отровенъ на 11-й Януарий 1862 година на тридесетъ и двѣ годишна възраст.

Движение помежду Мусулманитъ въ Индия.

Около прѣди петнадесетъ мѣсеца въ Амриваръ, въ слѣдствие на върлостъта на Мохаметанското съпротивление на Християнското учение, Д-ръ Мартинъ Кларкъ, миссионерия докторъ, организиравъ публично разисквание, което траяло повече отъ двѣ седмици. Поборникътъ на Исляма билъ Мирза Гуламъ Ахмедъ, а Християнската кауза (дѣло) била въ ржцѣтъ на Г-на Абдулла Аtima, единъ

отъ най раннитъ обращенци отъ Мохаметанството въ оная частъ на Индия. Словопрѣнията (дебатитъ) се държѣли въ присѣствие то на дълбоко заинтересувани слушатели, мнозина отъ които били подбудени да испитватъ за себе си.

Мохаметанецътъ, който притезавалъ, че може да върше чудеса, но не искалъ да се ползува отъ случая, когато му се прѣдставилъ, изрекълъ едно пророчество, което, разбира се, не се изпълнило. Той казалъ, че вжтръ въ петнадесетъ мѣсеца, като прямо откровение нему отъ Бога, противникътъ му щѣлъ да умре, и че тази сждба щѣла да засвидѣтелствува истинността на Исляма. По-послѣ той включилъ и Д-ра Мартина Кларкъ въ сжщата участъ, ако, разбира се, двамата не се покаяли и не станали върни Мохаметанци.

Въ единъ членъ до единъ Английски миссионерски вѣстникъ за м. Ноемврий Д-ръ Кларкъ казва: — „Тѣзи, които живѣятъ въ нашето просвѣтено отечество (Англия) и не знаятъ пжтищата на Истокъ, нѣматъ понятие за голѣмата сила и ефектъ на такова тържественно и категорическо обявление между массата на оная мрачна, суевѣрна, невѣжа страна. Отъ Мадрасъ до Пешавуръ, прѣзъ дължината и широчината на пространната Индия хиляди и хиляди души се гледали съ мисли отправени на далечниятъ съверенъ градъ, дѣто Ислямъ бѣше прѣдизвикалъ Християнството, и дѣто Самъ Богъ щѣше да рѣши помежду имъ.“ Опредѣлениетъ день, 5-й Септемврий тазъ година, вече се е миналъ; нѣ токо прѣди да дойде Д-ръ Кларкъ казва, че съ ожиданието имало и обезсърдчение отъ страна на Мохаметанцитъ, нѣкои отъ които исповѣдали, че имъ било извѣстено отъ Бога, че Мирза не билъ истински пророкъ! Д-ръ Кларкъ извѣстява много нови кръщения, и се надѣе за велики работи, увѣренъ, че „съ стотини и стотини щѣли да се откажатъ отъ Исляма.“

Японскитъ Християни и Войната.

Лондонскитъ кореспондентинъ на В. Scotsman дава слѣдующитъ интересни свѣденія:

„Ужъ се отъ Япония, че ентузиазмътъ

на много туземци Христиани и тяхните пастори и учители за войната противъ Китай е даже по-голямата нежеланостъ този на другите разряди. Не само тѣ знаятъ, че тяхното промѣнение на религия е направило да се подозира тяхниятъ патриотизмъ, но тѣ сж убѣдени, и проповѣдватъ, че тази война е праведна. Понѣже запасните слѣдватъ да се викатъ, Христиански проповѣдници и Буддистки свѣщенници върватъ единъ до други къмъ театра на войната, като оставатъ църкви, училища и храмове назадь за малко врѣме. Христианите всѣкога сж имали Христианска ревностъ за Корея, и тѣ не виждатъ надежда за бѣдѣщето на дванадесетъ милионното ѝ население, до когато самъ Китай не върши нищо, и се противи на духа на Японците подъ стария договоръ. Вдовицата на Иосифа Нессима, който се е образувалъ въ Америка и бѣше станалъ реформаторъ между своите съотечественици, е отишла въ Хирошима, за да земе надзора на жените които гледатъ наранените, като втора Флоренцъ Найтингейлъ. Дашишкото Училище за гледачки на болни е прѣпоръчало дванадесетъ отъ свършившите курсѣтъ жени на правителството, което слѣдъ като отхвърлило помощта имъ, испратило нѣколко Христианки гледачки (на болни и наранени) къмъ театра на войната. Между това, на всѣкъ изъ производителните окрѣзи на Япония и по търговските портове пѣните се сж издигнали толкозъ, даже и на най-потрѣбните нѣща за ѣденіе, щото сиромасите страдатъ, и себеиздържающите се църкви намиратъ, че имъ е съвсѣмъ трудно да се поддържатъ и да плащатъ за войната, като изгубватъ водителите си за малко врѣме, ако не и за всегда. Но всички сж пълни съ надежда, и очакватъ свѣтлъ периодъ за Корея, и такова промѣнение, което ще накара и Китай да напредне въ всѣко отношение, както е напреднала и Япония.

П. Р. Славейковъ.

Нѣма съмнѣние че единъ отъ най-добрите и най-популярни писатели презъ последните тридесетъ години преди освобождението ни (1857—1878) е Петко Райчовъ Славейковъ,

чийто портретъ даваме на читателите си.

Той се родилъ въ Тръвна на 1825 год. Ако и да не му позволили обстоятелствата да добие даже сръдне образование, той успѣлъ съ собственния си трудъ и извънредната си дарба да се обогати съ много и разнообразни знания, съ които много спомогналъ на нашето възраждане.

Въ своята последна книга „Български Притчи, или Пословици и Характерни Думи“. Часть Първа (А—Н), издадена въ Пловдивъ въ 1890 год. Г-нъ Славейковъ дава твърдъ интересната история за събираннето на тези

П. Р. Славейковъ.

притчи, или пословици и характерни думи. Отъ тази интересна история се учимъ че когато въ 1843 година той излѣзълъ отъ Свищовското училище, и презъ сжщата година се условилъ *даскалъ* въ Долна Махала, Търново, той билъ само на 16 години. Той билъ извадилъ пѣсень за Гръцките владѣи въ Търново, която се прѣписвала и ходила отъ ржка на ржка между поборниците на Българщината. За тази пѣсень той билъ затворенъ нѣколко деня отъ тогавашния Гръцки владѣка въ една стая на митрополията.

Въ 1844 год. той се условилъ за учителъ въ село Килифарево, отъ дѣто наскоро билъ испѣденъ чръзъ влиянието на Гръцкия владѣка Неофита. Той се скиталъ по селата за да намѣри мѣсто за учителствование, но

навсѣждъ билъ изгонванъ чрѣзъ интригите и заповѣдта на владиката. Най-сетнѣ го виждаме въ Пиперково. Дохожданието му въ това село съставлява важенъ моментъ въ живота му, защото, както той самъ казва въ Периодическото Списание 1882 год. книжка II. стр. 121 и по-послѣ въ началото на своитѣ *Български Притчи*, стр. X. тамъ го посѣтила първата писателска идея. Отъ единъ случаенъ разговоръ въ него се пробудила мисль да събира народни пословици, гатанки, пѣсни, приказки и други. Послѣ той учителствувалъ въ Бѣла, Ловечъ, Плевенъ, Враца. „Въ Ловечъ“, казва Г-нъ Славейковъ (*Български Притчи*, стр. XXI) „у мене на ново се породилъ желанието, което бѣхъ почувствувалъ слѣдъ разказа на Дѣда Драгана въ Пиперково да станѣ писателъ и да се занимавамъ съ книжнината, и въ Ловечъ начева същински моята литературна дѣятелностъ. Всичкитѣ мои до тогава опити въ писателството бѣхъ написани на Славянскій езикъ, не на Българскій. Първитѣ мои съчинения на простонародний нашъ езикъ азъ подкачихъ въ Ловечъ. Тукъ, между разнитѣ други творения, едни почнати, други прѣполовени, трети на искарване, азъ успѣхъ да свършѣ и приготви за печатъ три: 1) *Крумина*, въ която пламенно въспѣвахъ въ стихове побѣдитѣ на Крума върху Никифора; 2) *Огледалото*, сатира въ стихове, въ която ядовито подигравахъ и усмивахъ изобщо Гръцкитѣ владци въ България, най-вече Търновскій, Ловченскій, Врачанскій, Софійскій и Видинскій; 3) *Цѣлгосѣбране*, което съдържае около 100 любовни и други съ общъ характеръ стихотворения“. Тѣзи книги били испратени да се печататъ въ Букурещъ, дѣто се изгубили.

Прѣзъ 1848 год. въ пѣтя между Видинъ и Берковецъ, като минувалъ рано една сутрина рѣката Цибра „по дървенъ единъ разкикереи мостъ“, талигата паднала въ рѣката, и половината отъ рѣкописитѣ, които носилъ въ дисагитѣ си се просипали и изгубили. По-послѣ на Никополъ, като излизалъ на сухо отъ кайка, той пакъ съ дисагитѣ си на рамо падналъ въ Дунава. Като знаелъ да плува искусно той искочилъ отгоръ на водата, и излѣзълъ на сухо, но „дисагитѣ му съ

всичкитѣ му рѣкописи били понесени и невѣзвратно отнесени отъ рѣката. И тѣй пѣсни, приказки, стихотворения, Самуилка, въ това число и вторий пѣтъ записванитѣ и събрани нѣколко хиляди пословици, погинахъ въ водитѣ на Дунава. Това е второто нещастие, което се случи съ тѣхъ, но не е и послѣдното“. Въ 1851 год. съ своята „Смѣсена Китка“ Славейковъ доби първата си извѣстностъ у насъ като писателъ. „Като писателъ“, казва Г-нъ Д. Мариновъ, той (Славейковъ) е развилъ богата но разнообразна дѣятелностъ: той е поетъ, филологъ, историкъ, педагогъ, журналистъ и сатирикъ, пакъ, ако щете и теологъ — енциклопедистъ въ пълната смисль на думата. Въ 1854 год. Славейковъ се установилъ въ Цариградъ. Тукъ до 1863 год. той издалъ слѣдующитѣ книги: „Смѣшенъ Календаръ“, „Веселушка“, „Скратение на Турската История“, „Български Пѣсни“, „Нова-моди Календаръ“, „Букваръ“, „Славейче“, „Святий Димитрий Солунскій и Македонскитѣ Славяне съ Българитѣ“, „Нарѣченъ Наставникъ“, „Дневникъ“, „Искрица“, „Цариградски Потайности“, „Лодойска Поляшка“, „Разбойникъ въ Балкана“, „Робинзонъ“, „Послѣдний Абенсеражъ“, отъ които едни сѣ оригиналенъ трудъ, а други — прѣводи.

Въ 1863 год. той прѣдприе издаванието на сатирическия вѣстникъ „Гайда“, който трая три години. Отъ 1867 до 1870 год. Славейковъ редактира твърдъ успѣшно вѣстникъ „Македония“. „Въ България отсамъ Дунава“ казва Г-нъ Д. Мариновъ, „за чърковния нашъ въпросъ „Македония“ бѣ онова, което „Независимостъ“ бѣше отглатѣкъ Дунава за политическата ни независимостъ.“ „Македония“ биде най-послѣ забранена отъ Турското Правителство като опасенъ за държавата революционенъ вѣстникъ, и самиятъ редакторъ биде за едно кратко врѣме арестуванъ. Слѣдъ освобождението си Славейковъ за кратко врѣме редактира „Читалище“, и най-послѣ прие да учителствува въ Старо-Загорското училище, дѣто го завари и Руско-Турската война въ 1877 год.

Богатата географическа, етнографическа и филологическа сбирка на Славейкова, плодъ на дълговрѣменнитѣ му трудове, изгорѣ въ

пламъцитъ, които погълнахъ Стара-Загора въ време на горъспоменнатата война. Това е голяма загуба за нашата бъдна книжнина.

Слѣдъ освобождението ни Славейковъ се посвѣти изключително на политическа дѣятелностъ по учреждението на нашето свободно отечество. Той бѣ Прѣдсѣдателъ на Народното Събрание и Министръ на Вжтрѣшнитъ работи. Отъ нѣколко години насамъ той е пенсиониранъ; но за жалость страда отъ парализия и не е въ състояние вече да работи.

„Славейковъ минава за най-добъръ познанаващъ на Българския езикъ, и той първъ доказва глѣдостъта му въ поезията. Той захваща първо мѣсто между борцитъ за черковния въпросъ, но и въ своитъ литературни произведения той се числи въ реда на малцината ни добри литератори.“

Приключенията на Отца Росиньоли въ Суданъ.

Отецъ Паоло Росиньоли, Католическиятъ священникъ, който е избѣгналъ отъ Суданъ, пристигналъ е вече въ Кайръ, Египетъ, и кореспондентинтъ на В. Times дава слѣдующитъ интересни свѣдения за неговитъ приключения:

Отецъ Росиньоли билъ священникъ на Австрійската мисия въ Ел-Обейдъ, Кордофанъ. Той прѣтърпѣлъ ужаситъ на обсадата на града до прѣвземанieto му въ Януарий 1883 год. когато, като страдалъ силно отъ скорбутъ, той съ Отца Орвалдеръ и други членове на мисията билъ отведенъ отъ Махди (лъжливиятъ пророкъ) въ Омдурманъ.

Прѣди нѣколко мѣсеца единъ върень водачъ Арабинъ, Абдулла Омаръ, билъ цѣненъ въ Кайръ отъ Майоръ Уингейтъ, началникъ на Отдѣлението за Извѣстия на Египетската Войска, носещъ писмо отъ Архиепископа Сегаръ, Апостолски Викарий на Суданъ, въ което писмо послѣдний молилъ Отца Росиньоли да се опита да избѣгне. Водачътъ се съгласилъ за 300 Англ. лири да оздрави избѣгването на священника. Писмото на Архиепископа писано на визитна карта на Латински гласъло тъй: „За Отца Росиньоли. Врѣмето за вашето избавление е

настъпало. Уповайте Богу. Дойдете“.

Водачътъ трѣгналъ отъ Кайръ на 31-й миналий Мартъ и пристигналъ на Берберъ на 30-й миналий Юний. Тукъ той билъ зетъ за Египетски шпиониятъ, и арестуванъ, но обезоржилъ всеко подозрение, като се оженилъ и живѣлъ два мѣсеца. Послѣ той отишълъ на Омдурманъ, гдѣто намѣрилъ Отца Росиньоли, който работѣлъ като слуга въ едно кафене, и слѣдъ нѣколко дена, той успѣлъ тайно да се събщи съ него.

Остроумниятъ водачъ първо намѣрилъ единъ канкия, комуто казалъ, че нѣкой си войникъ отъ войската на Генерала Хикса билъ много задлъжнѣлъ, и искалъ да избѣга въ Берберъ. Това опитване, трѣбвало да се напусне, защото другитъ пасажери, като познали Отца Росиньоли не искали да трѣгнатъ отъ страхъ да ги необвинятъ въ съучастие на неговото избѣгване.

Абдулла тогазъ купилъ една кампла и двѣ магарета, и Отецъ Росиньоли, като се прѣсторилъ на боленъ, казалъ на слугата си, че отива на Хартумъ за промѣнение на въздуха. Послѣ той се скрилъ въ едно сручено здание близу до рѣката Нилъ, нѣколко мили внѣ отъ града. Тукъ го намѣрилъ Абдулла съ слугата и добитъцитъ си, и тѣ трѣгнали набързо за Берберъ.

Слѣдъ десетодневно усилено пътувание тѣ били хванати въ Метамия една нощъ отъ 15 войници Дервиши отъ Берберския гарнизонъ, които били излѣзли по фуражировка. Тѣмъ Абдулла казалъ, че принадлежѣлъ на Берберския Емиръ, а Отецъ Росиньоли се скрилъ задъ кампата. За голямо чудо Дервишитъ пуснали цѣлата дружина.

Въ Берберъ, дѣто тѣ прѣминали рѣката Нилъ, подигнала се по-сериозна опасностъ. Абдулла, слѣдъ като скрилъ Отца Росиньоли въ една запустѣла колиба, билъ обвиненъ прѣдъ Емира въ това че пътувалъ съ Християнитъ. Той билъ веднага затворенъ, и градътъ билъ претърсенъ за Отца Росиньоли, който се криялъ въ кошари и други подобни мѣста. Най-послѣ Абдулла, съ подкупване на Емира сполучилъ да издѣйстви-ва освобождението си.

Но по това врѣме извѣстнето за избѣгването на Отца Росиньоли било пристигна-

ло отъ Омдурманъ съ заповѣдъ до Емиря да прати хора да го търсятъ на всякъждъ. За добра честъ, обаче, слухъ се прѣсналъ, че бѣглецѣтъ били заминали къмъ Касала, и това отвлякло внимание отъ Берберската околностъ. И тъй слѣдъ петодневно бавяние, прѣзъ нощта на 9-й Ноемврий (п. к.) тѣ тайно излѣзли изъ града, гдѣто прѣминали 11 опасни дни. Като пжтували деня и ноща тѣ пристигнали въ Ассуанъ на 20 й Ноемврий. Прѣзъ една частъ отъ врѣмето Отецъ Росиньоли не можалъ нито да върви нито да възди отъ изнуряване, и той пълъ да погине, ако да не билъ Абдулла който постоянно и нѣжно се грижалъ за него.

Отецъ Росиньоли казва, че Халифата (върховный управитель на Суданъ) е събралъ 15,000 души за да нападне Италианцитъ, безъ да оголи пограничните градове на Ел-Обейдъ, Донгола, и други мѣста отъ гарнизона имъ. Той е показалъ по този начинъ, че властта му въ Суданъ е още твърдъ голъма; Махдист-кото движение отъ прѣвземанието Касала отъ Италианцитъ, е съвършено изгубило силата си, която е имало по-напрѣдъ, когато е било въодушевлено отъ религиозенъ фанатизмъ; за Халифата се свободно говори че е лъжливъ претендентъ; и ако се разбие отъ Италианцитъ, неговото управление по всяка вѣроятностъ ще падне. Отецъ Росиньоли не мисли че ще се нападне направо Касала; но че Дервишитъ ще накажатъ мѣстните Араби и ще гледатъ да бъркатъ на Италианските съобщения. Мжжетъ отъ Багаранските плѣмена сж едничките които притѣжаватъ имущества, и тѣ естествено се биятъ добръ. И черните (Араби) може да се покажатъ доста храбри на бойното поле, но тѣмъ липсва военно обучение и дисциплина. Голѣмото болшинство на населението сж тѣй недоволни както и по-напрѣдъ отъ тиранството на Халифата, и не може да има повѣрzenie на него, че ще се бие съ какво годъ въодушевление.

Отецъ Росиньоли дава най-ужасенъ отчетъ за злоупотребленията и мизерията (крайната бѣдность) въ Омдурманъ, гдѣто, обаче, жестоки наказания сж почти прѣстанали, тъй като всеобщото осипромашаване е заставило Халифата да иска да си исплащатъ прѣстѣп-

ницитъ съ пари наказанието за своите прѣстѣпления.

Властта на Дервишитъ се простира до Регалъ въ Екватория, дѣто има станция за прѣстѣпници. Присѣтствието на бѣли челоуци въ провинцията Бар-ел-Газалъ задава голѣма грижа на Халифата. На западъ отъ Дар-фуръ властта му не се припознава.

Храната е евтина въ Омдурманъ, по провизиитъ въ Касала, и околността не сж достатъчни да хранятъ голѣма сила.

Отецъ Росиньоли казва, че останалитъ Европейци въ Омдурманъ, въ това число и Слатинъ Бей, Г-нъ Найфелдъ и Састра Григолини сж въ добро здравие.

Какъвъ трѣбва да бѣде днешниятъ духовенъ Пастиръ.

Ний желаемъ нашитъ читатели да видятъ нѣщо отъ дѣятелността на обикновенния Американски пастиръ, и мотивитъ, които го тикатъ напрѣдъ въ божественото му дѣло. Ще дойде врѣме когато и Българскиятъ народъ ще изисква тѣкмо такова здраво приготвление, такава вѣрностъ и усърдие; но това никога не може да бѣде въ държава дѣто духовенството се храни отъ държавното съкровище. Когато поддръжката на духовенството зависи отъ собственото тѣхно усърдие да служатъ на и да спасяватъ народа, голѣмо промѣнение ще стане въ духа на църквата. Ето що казва единъ въ нашата църква:

„Азъ съмъ пастиръ на църква отъ хиляда члена, и намирамъ че днитъ ми сж пълни съ съперничающии длѣжности, които се трупатъ и една друга се постоянно тласкатъ. Да проповѣдвамъ отъ амвона, да служж на олтарьтъ, (дѣто коленичатъ кающи се грѣшници да търсятъ спасение за душитъ си), да посѣщавамъ болнитъ, да утѣшавамъ скърбнитъ, да управлявамъ по църковния уставъ, да ръководж всички планове за проповѣдаване на евангелпето, да вѣнчавамъ, кръщавамъ, и погребвамъ мъртвитъ, освѣнъ безкрайните подробности на неочаквани посѣщения и изисквания, постоянно се случаватъ нѣща за които трѣбва да се изживѣва сила и врѣме.

Но всичко това щеше да бъде сравнително лесно ако да не беше умът ми пръдзанятъ съ нъщо. Нъколко високи идеали ме се привличали пръзъ священнослужителския ми животъ. Азъ се смущавамъ — не защото не могъ да постигна идеала си — надъвамъ се че не ще сторя това никога. Жално ми е за тогава, който не вижда една ржка да го насочва на горъ, която ржка се отдалечава колкото той по напредва; той е достигналъ до най-доброто що може да стори, и за напредъ тръбва да гледа назадъ за своя „златенъ въкъ“. Но моитъ идеали се виждатъ да дохождатъ въ стълкновение. Може ли идеалниятъ священнопроповъдникъ да бъде и идеаленъ пастирь? Вчера, до като изпълнявахъ пастирскитъ си длъжности, призрацитъ на двъ проповъди, за приближащата се Св. Неделя, вървяхъ покрай мене. Тъ бяхъ „скелети“ още, и „твърдъ сухи“ но тъ слъдвахъ моитъ стъпки пръзъ пастирскитъ ми посъщения. Самитъ книги отъ библиотеката ми погледнахъ осъдително къмъ мене като зърнахъ въ занимателната си стая при излизаннето си.

Днесъ се опитахъ да пиша проповъди, но като нишъ ржцътъ на болнитъ, Македонскитъ викове на „прънебръгнатитъ“, и просълзенитъ очи на нажаленитъ сж въ умът ми. Изисква се голъма мъдростъ, чововческа и небесна да бъде нъкой Християнски пастирь. Азъ съмъ пожелавалъ да можахъ да се умножъ и да станяхъ пълна дузина.

Първитъ отъ така умножената си личностъ щяхъ да поставя въ занимателната стая, несмущаванъ отъ ненадйни посъщения, и щяхъ да му поржчамъ да направи най-голъмо усилие за да ни даде нъщо достойно за слушание, когато ще проповъдва словото въ настъпающия Недяленъ день.

Вторитъ съ яки и здрави обуца ще тръбва да стане истински скороходецъ и да посвѣти всичкото си време и сърдце на пастирска работа. Третитъ да стане истински „спяъ на утъшението“. Той да посъщава болнитъ и скърбящитъ, да погребва мъртвитъ, да утъшава нажаленитъ, и да исцърва „съкрушенитъ сърдцемъ“ пръзъ такива симпатични посъщения, които донасятъ едно дихание отъ небето за огорченния животъ.

Четвъртитъ да познава всекого въ епо-рията, когато влизатъ и излизатъ по рабтата си. Той тръбва да държи списъкъ отъ мѣстожилицата и да го пръглежда всеки день като прави пужднитъ поправки.

Петитъ да бъде мъдръ като Соломона, любезенъ като Иоанна и търпеливъ като Иова. защото той тръба да потъкмива всичкитъ мъчнотии, които би възникнали въ епо-рията.

Шеститъ да владѣе добръ църковнитъ финанции, и да има общъ надзоръ надъ всичкитъ парични работи на църквата.

Седмитъ да бъде проповъдникъ, който не само да убъждава но и да приклонява чововцитъ, искусенъ да води търсящи души къмъ търсящъ спасителъ.

Осмитъ бихъ желалъ да бъде дълбокъ богословъ, готовъ да отговаря на всички трудни въпроси, да обяснява всички тайни, разръшава всички съмнѣния, да затуля устата на всички възразители, и да „обръща на бгъ чужди войски“.

Деветитъ да посвѣтвява себе си на общи извѣстия и на текущата литература на деньтъ, и да знае какво се върши въ възбудителнитъ времена въ които живѣемъ.

Десетитъ да се грижи за сиромаситъ. Той да се занимава съ разръшенията на тази трудна задача на деня — какъ да се помага на чововцитъ мъдро, а не да имъ се помага тъй щото да станатъ безпомощни.

Единадесетитъ да присѣтствува на годишни събрания, компени, лекции, да говори въ въздържателни събрания, и въ събранията на Младежки Християнски Дружества, да помага на близосѣдни пастирь, и да върши хиляди други дребни и въкашни работи, които тъй често се падатъ на единъ пастирь да ги върши.

Дванадесетитъ да бъде мъжъ, гражда-нинъ, съпругъ, и баща, като изпълнява длъжноститъ които тръбва да изпълнява въ всичкитъ горъспомънжти отношения.

И какво още да кажъ? Не ще ми постигне време да раскажъ за многото нъща, които тръбва да се оставятъ на моитъ умножени личности, и защо да продължавамъ тази фантазия, защото, уви! не могъ да бждъ дванадесетъ души, колкото и да желая. Из

мирянитѣ църковни членове искамъ да кажѣ: Имайте търпение въмъ вашитѣ пастири; нѣкои отъ тѣхъ работятъ повече часове на день отколкото работятъ мжже въ други звания, и то е работа която най-много изнурява жизненнитѣ сили на чловѣка. Когато тѣ почнатъ да турятъ въ дѣйствиѣ планове за въ полза на Църквата, давайѣ имъ сърдечно силно подкрѣпление.

На моитѣ братия въ священослужителството азъ простирамъ симпатична ржка. Ний имаме апостолска работа да вършимъ; нека бждемъ апостолски мжже; нека носимъ храбро всѣки товаръ, който принадлежи намъ. Най-крѣпкийтъ отъ всички помощници слуша нашитѣ викове; най-сжщественитѣ отъ окачественията могатъ да се добиятъ чрѣзъ нашата въра; но, братия, има голѣмъ запасъ отъ неупотрѣбена сила въ Църквата. Нека се постарамъ да ѣ употребимъ за Бога, и да помнимъ, както казалъ единъ: „По-добрѣ е да поставишъ десетъ души да работятъ нежели да вършишъ работата на десетъ души“.

Допиранието Христово.

Прѣзъ Гражданската Война въ Съед. Държави една майка се извѣстила, че момчето ѣ се наранило. Тя отишла на болницата дѣто било момчето ѣ. Докторътъ ѣ казалъ: „Момчето ви спи. Ако влзете и го събудите, възбуждението ще го умори. Слѣдъ малко като се събуди, азъ ще му извѣстѣя както трѣбва за дохожданието ви.“

Майката съ великото ѣ сърдце копнѣяще да види момчето си, погледвала доктора въ очитѣ и казала: „Той може да се не събуди никога. Ако ме оставите да съднѣ при него, общавамъ се, че нѣма да му говорѣж.“

Докторътъ склонилъ. Тя се приближила полѣка до леглото и погледнала на лицето на момчето си. Колко тя копнѣяла да го пригърне! Тя не можала да се стърпи отъ да допре нѣжната си любяща ржка до челото на момчето си, устнитѣ му мрѣднали, и то пришепнало безъ да си отвори очитѣ: „Мамо, ти си дошла“. Даже въ сѣня си, той позналъ допиранието на любовта.

Тѣй и Христосъ слага ржката си нѣжно и любезно на челото ни. Дано допиранието да даде радостъ и благословение на всѣкого.

НАУКА И МЕХАНИКА.

Хвърчащи Машини.

Г-нъ Хирамъ Максимъ върху Експерименту по Въздухоплаването.

В. „Times“ дава слѣдующитѣ интересни свѣдения по горния прѣдмѣтъ.

Прѣдъ едно голѣмо събрание на Обществото за Искуствата въ Лондонъ се чело съчинението на Г-на Хирама Максима върху „Експерименти (опити) по Въздухоплаването“ Г-нъ Максимъ казва, че почти прѣди 40 години баща му изработилъ единъ планъ за хвърчаща машина, която да се издига прямо на въздуха чрѣзъ дѣйствието на двѣ витла въртящи се на противоположни посоки. Той мислилъ, че ще може да произвежда двигателната си сила отъ нѣкое взривно вещество, като прѣдпочиталъ барута. Нѣколко години по-послѣ други Американецъ дѣйствително направилъ опити съ цѣль за построението на хвърчаща машина, машинитѣ на която щѣли да се движатъ отъ азотенъ хлоридъ. Той, обаче не напрѣдналъ въ опита си много и една прѣждевременна експлозия повредила едното му око.

Самъ Г-нъ Максимъ почналъ да мисли върху проблемата на хвърчанието (лѣтението), но не можалъ да скрои машина доволно лека и мощна за да се издигне безъ употребението на балонъ додѣто не изучилъ *аероплана*. Отъ начало той се убѣдилъ, че за употребението на балонъ не трѣбвало и да се мисли, тѣй като какъвто и да е балонъ доволно голѣмъ за да бжде отъ практическа полза за издиганieto на една машина, би билъ доволно голѣмъ за да въсприпятствува на напрѣдванието ѣ изъ въздуха. За една бързина отъ 35 мили на часъ той намѣрилъ, че единъ малък и евтинъ аеропланъ би издигналъ повече сравнително съ тежината си нежели единъ балонъ и би изисквалъ много по малка сила да го движи. Заради това балонътъ се виждалъ не само безполезенъ, но и невъзможенъ. Относително мотори, Г-нъ Максимъ испърво мислилъ за машина съ дървено масло, но не можалъ да скрои машина доволна лека за тази цѣль. Машина съ нафта, въ която да се употребява нафта вмѣсто вода въ казана,

той считалъ за много опасни въпрѣки при-
муществата, що имали. Другиѣтъ разгледванъ
моторъ билъ парната машина. Чрезъ опитъ
той узналъ, че чрезъ употребението на мал-
ки медни трѣби $\frac{3}{8}$ палецъ вънкашенъ дия-
метръ, и $\frac{1}{50}$ палецъ дебелъ, той можалъ да
испари 26 $\frac{1}{2}$ фунта вода въ часъ отъ единъ
квадратенъ футъ отоплявана повърхность, че
трѣбитъ можтъ да противостоятъ на едно
налагане повече отъ единъ тонъ на квадра-
тенъ палецъ когато сж студени, и се прѣскатъ
само подъ парно налегание отъ 1650 фунта
на квадратенъ палецъ. Той намърилъ още,
че съ прѣсилена циркуляция на твър-
дъ малко количество вода нѣмало опасностъ
за прѣтоплювание. Той послѣ употребилъ тѣзи
трѣби за да направи казанъ 8 фута дългъ,
4 $\frac{1}{2}$ фута широкъ, 26 фута високъ имвющъ
около 800 фута отопляема повърхность. Този
казанъ тежалъ цѣлъ 1,000 фунта, и той се
испиталъ съ пара до едно налягане отъ 330
фунта на палецъ. Той се топли съ газъ,
направенъ отъ обиковенна нафта и гори въ
стоманена машина отъ хиляди струя. Газо-
производителтъ е малкъ вертикаленъ ка-
занъ отъ твърдъ тънка яка стомана, и е
снабденъ съ искусенъ снарядъ за автомати-
ческо регулиране на доставляемия на ма-
шинката газъ. Газтъ отъ производителя е
много прѣтопленъ защото се прѣкарва прѣзъ
огненниктъ на казана. Послѣ той минава
прѣзъ регулаторска клапа и най-послѣ прѣзъ
подвижна струя и силата му се употребява
за истеглювание голѣмо количество въздухъ,
който съвършено се размѣсва съ паритъ
прѣди да излѣзжтъ прѣзъ машинкитъ. Дуп-
китъ въ трѣбитъ на машинката сж тѣй поста-
вени щото една струя удря друга на такъвъ
жгълъ щото да не допуца изгасванието имъ и
сжщеврѣменно да произвежда силно въздушно
течение отъ джното. Това доставя нуждното
тегляние на въздухъ безъ помощта на ду-
хало или на парна струя. Парнитъ машини
се правятъ повечето отъ хубаво качество
стомана, и много отъ частитъ сж калени. Отъ
опитъ се е намърило, че казантъ може да
направи много повече пара отколкото маши-
ната може да потрѣби. Единъ душнакъ се
прѣдвигва прѣзъ който пара съ високо на-
лягане може да прѣминува направо въ ци-

линдра за долнѣо налягане. Г-нъ Максимъ
направилъ много опити съ апаратъ подобенъ
на този, който употребявалъ Професоръ Лан-
гли за да узнае силата, що се изсква за
да тласка плоскости прѣзъ въздуха, тежина-
та на плоскостта, натисктъ на витлото,
стачелтъ на витлото и пр. Той намърилъ,
че добръ направено витло е доста добръ въз-
душенъ двигателъ. Витлата въ негова машина
за хвъркане сж 17 фута, 10 палца въ дия-
метръ и иматъ 16 фута височина. Широчин-
ната на желѣзото на върха е около 5 фута.
Тежината на витлата е 135 фунта всеко прѣди
боядисванието имъ, и до 180 конски сили
сж се употребявали врѣхъ едно отъ тѣхъ.
Много опити сж били такожде направени съ
разни видове аероплани и намърило се, че
133 фунта можали да се носятъ съ ижди-
венпето на една конска сила съ добръ напра-
венъ аеропланъ. Дълги и относително тѣсни
плоскости се намърило, че били по удобни
отъ голѣми, и сложени една вързъ друга
плоскости се намърило, че работятъ добръ,
стига само да се не саагатъ много близу
една до друга. Г-нъ Максимъ, обаче, рѣшилъ
да употребѣи твърдъ дълги аероплани, поне
съ първитъ си опити.

Слѣдъ много опити, той направилъ единъ
аеропланъ направата на който състои отъ
твърдъ яки но тънки стоманени трѣби, навѣ-
ти съ яки стоманени жици. Долната страна
на направата е покрита съ доброкачественъ
материалъ за балонъ, малко намазанъ съ лакъ
но не доволно да не допуца да прѣминува
малко количество въздухъ. Горната страна
на направата е покрита отъ сжщия материалъ,
но доволно намазана съ лакъ за да не про-
пуца въздухъ. Джното се простира твърдъ
обтегнато по цѣлата повърхность, и само се
държи о направата за крайщата и чрезъ двѣ
вжжета прѣзъ центра, а върхътъ се тегли
надъ направата май слабо, и се вързва за нея
не само за крайщата, но и съ паралелни вж-
жа около 6 фута на раздалечъ. Прѣднитъ и
заднитъ кормила се покрити по сжщиятъ на-
чинъ. Като аероплантъ се движи бържъ на
напрѣдъ, една частъ отъ въздуха прѣминава
прѣзъ долната частъ и причпява налягане
между горната и долната покривки. Горната
страна зема товартъ и торбитъ нагоръ меж-

ду подпорките. Това образува сбръчвания надлъжъ, които не представятъ видимо съпротивление на въздуха, а дъното като има въ сжщностъ сжщото налягане и отъ двѣтъ страни, не се искривява ни най-малко. Въ равните опити той въобще поставялъ аеропланите на единъ жгълъ отъ 1 до 14 — то естъ въ такъвъ жгълъ, щото като измине 14 палпа тѣ налягали връзъ въздуха на долу 1 палецъ. Съ добръ направенъ и твърдъ гладкъ аеропланъ поставенъ на този жгълъ, едно издигающе дѣйствие отъ 14 пфунта на всеки фунтъ отъ витленно натискание, прѣдадено на аероплана може да се има за оздравено, и търканието на кожата е толкова малко, щото може да се прѣнебръгне. Съ голѣма машина, обаче, и само съ късъ желѣзенъ пжтъ аеропланите били поставени на единъ жгълъ отъ 1 въ 8, тъй щото да могатъ да добиятъ голѣмо подигателно дѣйствие съ относително малка бързина. Когато се свършила голѣмата машина, намѣрило се че тежи твърдъ близу до 8000 пфунта, като стояла на едно мѣсто съ челоуците, водата и топливото; но когато се прѣкарвала по желѣзния пжтъ съ парно налягане отъ около 275 пфунта на квадратенъ палецъ тежината връхъ желѣзния пжтъ била нищожна. Машината е снабдена съ кормило на прѣдната и задната частъ, и двѣтъ сж свързани съ сжщия шпиль. Ако прѣдното кормило се постави на жгълъ значително по-голѣмъ отколкото онзи на главния аеропланъ, и задното кормило се постави плоско тъй щото никакъ да не дига, и машината се прѣкара по желѣзния пжтъ съ голѣма бързина, прѣдните колела ще се издигнатъ отъ стоманените релси и ще оставятъ задните колела отгоръ на релсите. Ако кормилата се поставятъ въ обратное положение, то задните колела ще се издигнатъ отъ стоманените релси и ще оставятъ само прѣдните колела да допиратъ до релсите. Ако и двѣтъ кормила се поставятъ на такъвъ жгълъ, щото и двѣтъ да издигатъ, и машината се кара съ много голѣма бързина и четирите колела ще се издигнатъ отъ стоманените релси. Относително стойкостта на машината, центрѣтъ на тежината е много по-долу отъ центрѣтъ на издигающето дѣйствие; при това горните колела се поставени на

такъвъ жгълъ, щото когато машината се навежда на лево или на дѣсно издигающето дѣйствие се увеличава на долната страна и намалява на по-високата страна. Тази проста наредба прави машината автоматическа колкото се касае до търкалянието. Мнозина се прѣдполагали, че съгъстванието на парата би прѣдставило непрѣодолими прѣпятствия за употребението на парна машина за лѣтяща машина. Г-нъ Максимъ е увѣренъ, ако и да не е довършилъ опитите си по съгъстванието на парата, че атмосферически съгъстителъ може да се построи отъ мѣдъ за да поврѣща собственѣта си тежина въ вода всеки петъ минути, или ако се употреби алуминий, всеки двѣ и половина минути. Той прѣдлага да направи тржбите въ видъ на твърдъ тънки аероплани, тласкани отъ къмъ крайщата връзъ въздуха; по този начинъ тѣ иматъ да посрѣщнатъ грамаденъ струй отъ студентъ въздухъ. Тежината на свършения моторъ заедно съ 200 пфунта вода въ казана, и 600 пфунта въ сгъстителя и хауза, нѣма нужда да бжде повече отъ 111 пфунта на конска сила, то естъ, ако се употребява парна машина. Ако, обаче, специална, вътрѣшна машина за горение се употреби, то, разбира се, ще трѣбва по-малко тежина отъ вода и сгъстителъ; въ този случай тежината би могла, по всяка вѣроятностъ, да се намали до около 9 пфунта на конска сила. При съкмяванието на нова машина миналата му опитностъ, Г-нъ Максимъ мисли, ще му даде възможностъ да ъх подобри и опростотвори, тъй щото да може да носи отъ 50 до 60 пфунта на конска сила, и той не се съмнѣва, че скоро ще можимъ да носимъ до 100 пфунта на конска сила. Даже само съ 50 пфунта една машина може да извърви отъ 250 до 300 мили, и да се върне отъ исходната си точка, което е въ сжщностъ единъ полетъ отъ 500 до 600 мили. Г-нъ Максимъ мисли, че не ще се мине дълго време прѣди да чуемъ за военни лѣтящи машини. Навѣрно не ще бжде по-трудно да се маневриратъ и управляватъ такива отколкото да се управляватъ свършенно потонени торпили. Г-нъ Максимъ напълно вѣрва, че съ изживенпето на повече време и пари всяка мжчиотия ще се надвие.

СЕЛСКО СТОПАНСТВО.

Тази година като е кукурузът скъп, добър е да се каже за въ полза на селяните, които хранят свини, че може да се употребява и жито за тази цел. Опити направени наскоро въ държавата Южна Дакота (Америка) сж доказали че смълно жито давано на свини огоило ги по-добър от кукуруза. Житото трябва да се смела на едро, или още по-добър да се натапя за няколко време въ вода преди да се дава на свините.

Нъкои опити направени въ Съвoroисточна Канада показали, че хранителната стойност на житото е малко по-голяма от онази на кукуруза, но въобще, положително е, че житото е добра храна за свините.

Хранение пчели зимно време: — „Тъй като паства времето, когато трябва да се хранят пчелите през зимата“, казва един опитен пчеловъдец, „азъ ще изложж своя способъ, който предпочитамъ отъ всъки други, що съмъ опитвалъ: Отмахнете медните санджета и направте медена дъска отъ дървчета половинъ или три четвърти отъ палецъ съ довольно място за пчелите на долната част на дъската; да има въ центра дупка отъ два палца и по една на всъко кюше, ако искате да храните бързо. Земте тенекии отъ по нъщо повече отъ една литра или половинъ галонъ ако горнийтъ ви катъ ще може да ги пръхлупи; напълнете ги съ захаренъ сиропъ, вържете едно късче сирепено платно надъ тяхъ, и обърнете съ дъната на горъ надъ дупките. Сиропътъ ще пръминува само толкова бържъ колкото пчелите го държатъ чистъ на долната страна. Ако употребите стъклени буркани, ще можете да видите колко бържъ тъ го ъдтъ.

За правяние сиропъ земте една част захаръ и двъ вода, възварте го, и тогазъ той е готовъ за употребявание. Всъка колония пчели трябва да има отъ двадесетъ до двадесетъ и петъ фунта, съ което да почне зимата.

Държение зели през зимата: — У насъ въобще се продава зелито презъ мѣсець Октомврий и Ноемврий. Когато захване зимата

рано, което се случавя редко, тогазъ цъната на зелито бива по-висока презъ м. Октомврий, а презъ м. Ноемврий цъната пада, ако времето по-умекне. Въобще зелито се най-много харче къмъ крайтъ на м. Октомврий и въ началото на м. Ноемврий, и повечето зарзаватчи гледатъ да си расправятъ зелито презъ м. Ноемврий. Има обаче, хора, които желаятъ да си държатъ една частъ отъ зелито презъ зимата; за такава следующите наставления ще се окажатъ полезни:

За държение зели добра дълбока подница подъ къщата или друго удобно място трябва да се приготви, или може да се приготви и единъ трапъ на двора или въ оградата на селската къща на сравнително сухо място. Дълбоката подница, ако е студена и свободна отъ влага, дава възможностъ на градинаря да си събере зелито въ което време иска презъ зимата, навърно много по-добър отколкото единъ трапъ, но мнозина нѣматъ довольно място въ подниците се за тази целъ, и за въ полза на трапъ може да се каже, че ако зелито се добър нареди въ него (трапа) и се добър покрне една твърдъ равномърна температура може да се поддържа, и зелито ще искара зимата въ много добро състояние.

При приготвяние трапа не трябва да се копае твърдъ дълбоко, въобще не повече отъ единъ или два фута. Дъното трябва да се постеле съ сѣно или нъщо подобно. Зелито се нареджа на гъсто едно до друго, и се покрива съ листие или сѣно и най отгоръ съ единъ пластъ прѣстъ, и като настане зимата още единъ редъ сѣно и още единъ пластъ прѣстъ се прибавятъ.

Зелието не трябва да се пребира рано за тази целъ, но твърдъ късно есепъ или рано зимъ. Испърво трябва да се покрива леко, и послъ повече споредъ както става по-студено. Цълта е да се държи температурата малко по-горъ отъ точката на замръзнуваннето, тъй като мразътъ развали вкусътъ на зелието, а пкъ по-високата температура докарва бързо гниение. Когато се извади изъ трапа или подницата, зелито трябва да се очисти и старитъ, гнили листи отвинъ се прѣмахватъ, и тогизъ зелките изгледватъ прѣсни, зелени и привлекателни.

ДОМАКИНСТВО.

Риба. Пръвсходно ястие отъ риба, смадокъ или чига се приготвява съ томати. Наръжъте рибата на четвъртити ръзньове или котлети; наръжъте една или двъ глави лукъ. Опражъте тѣзи въ масло и прибавъте рибата, като я позачервите малко. Посолъте съ солъ и червенъ пиперъ и излѣйте надъ всичко едно стѣклъце томати. Покрийте я и я туръте да ври слабо надъ слабъ огънь около три четвърти отъ часъ.

Пиле. Земъте едно голѣмо пиле, наръжъте и туръте го на огъня, додѣто уври; посолъте по съ солъ и пиперъ. Направъте тѣсто отъ брашно и масло и малко мая както за бискюнти. Источъте го около половинъ палецъ дебело; наръжъте го на четвъртити парчета 2 палца на голѣмина и ги пуснѣте въ тенджерата додѣто ври, като държите тенджерата добръ захлупена додѣто уври, което ще стане въ тридесетъ или четиридесетъ минути; недѣйте го оставя да ври много, инакъ може всичката салца да изври, защото не ще да бѣде мазно нито вкусно, ако стане нужда да му се налива повече вода.

Добра храна за кокошки и пилета. Прѣсни кокали, мѣсо и хрущалка, когато се даватъ на кокошки, правятъ ги да снасятъ два пѣти повече яйца. Прѣснитъ кокали увеличаватъ силата на кокошкитъ, и правятъ яйцата по-плодородни. Доказало се е отъ нѣкой отъ най-първитъ и опитни по тази частъ хора, че прѣсни кокали строшени и давани на кокошки и пилета отучаватъ ги да си ѣдѣтъ яйцата, защото тѣ задоволяватъ тѣхната охота за крѣвъ и прѣсно пустало мѣсо. Единъ сръденъ анализъ на таква кокали е показалъ чрѣзъ тегляние, тринадесетъ унции пустало мѣсо, хрущалка и лоѣ въ всѣки фунтъ кокали зети една заранъ на една пияца. Това мѣсо, хрущалка и пр. когато се насѣче на малки късчета и се дава сурово на кокошки, дава имъ мазна прѣсна животна храна. Друга причина за употребеннето имъ е тѣзи, че кокалитъ лесно се намиратъ и сѣ твърдѣ евтени, и когато се насѣкѣтъ съ машина, ще се намѣри че не обичатъ никоя друга храна по-добръ. Единъ опитъ е доста-

тъченъ да убѣди и най-невѣрующитъ. Когато се даде на кокошкитъ тази храна заедно съ друга, тѣ се впускатъ на кокалитъ и мѣсото и ги изядѣтъ изведнѣжъ.

Ледена гроздена вода. Земъте около 125 грамма отъ грозденъ сокъ и равна мѣрка захаръ, и около 600 грамма вода. Направъте сиропъ отъ захаръта си водата; когато остане притуръте грозденийтъ сокъ, и го замразъте, както се замразява друго ледено.

Грозденъ Сокъ. — Не вкисналиятъ сокъ на гроздито, като е съвсѣмъ свободенъ отъ алкохолъ се прѣпоръчва отъ доктори като цѣнно и невъзбудително засилително; той се употребява и за причастие, и на мѣсто вино въ угошения. Гроздито, непрѣзрѣло, — трѣбва внимателно да се избере и да се тури въ сѣдъ за прѣваряване съ около половинъ килограммъ вода за всѣки 4 килограмма грозди. Туръте го на огъня да се сгрѣе добръ, като го разбърквате сегисъ тогисъ; изсипъте го послѣ въ цѣдилка и оставъте го да се исцѣди прѣзъ ноцъта. Истискайте сокътъ, прѣцѣдъте го прѣзъ по-дебела цѣдилка, притуръте малко захаръ, възваръте го тогазъ, като го връпните добръ, и послѣ го излѣйте въ бутилки и ги заткните добръ. Бутилкитъ трѣбва да се напълватъ до горъ и да на оставятъ въздушно пространство отдолу подъ гжбата. Бутилкитъ трѣбва да се държѣтъ въ хладно, тъмно мѣсто догдѣто потребватъ.

ХРИСТИАНСКИЙ СВѢТЪ,

Иллюстровано Мѣсечно Религиозно Списание.

ГОДИШНА ЦѢНА: 3 ЛЕВА

Всички порѣчки да се пращатъ до Г. Спасъ Димитровъ, Методистка Книжарница, Руссе.

ХРИСТИАНСКИЙ СВѢТЪ

ИЗДАВА МЕТОДИСТКАТА ЕПИСКОПАЛНА МИССИЯ, РУССЕ.

Отговорникъ: СПАСЪ ДИМИТРОВЪ.

Руссе, скоро-печатница на СТ. ИВ. РОГЛЕВЪ.